

สีย้อมจากเปลือกและใบยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส

Dyeing from bark and leaves of *Eucalyptus camaldulensis* Denhn.

พรรชนีษ์ พัฒนเสรี ^{*1} และ ชูจิตร์ อนันตโชค ²

Tasanee Pattanaseree ^{*1} and Choojit Anantachoke ²

บทคัดย่อ

ทดลองย้อมเส้นฝ้ายและเส้นไหมด้วยสีย้อมจากเปลือกและใบยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส โดยวิธีการย้อมสีโดยตรง และใช้สารส้มและมะขามเปียกเป็นสารช่วยติดสี พบว่า เส้นไหม เมื่อย้อมด้วยสีย้อมจากเปลือกและใบยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิสให้สีน้ำตาลจนถึงน้ำตาลอมเหลือง ขึ้นกับชนิดของสารช่วยติดสีที่ใช้ เส้นไหมที่ได้มีความคงทนต่อการซักและมีความคงทนต่อแสงแดดดีมาก ยกเว้นการย้อมเส้นไหมจากเปลือกยูคาลิปตัสที่ใช้สารส้มเป็นสารช่วยติดสีและวิธีการย้อมโดยตรงจะมีความคงทนต่อแสงในระดับดี ส่วนเส้นฝ้าย มีความคงทนต่อการซักดีมาก แต่ความคงทนต่อแสงแดดส่วนใหญ่แล้วอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเส้นฝ้ายที่ย้อมด้วยสีย้อมจากใบยูคาลิปตัส และใช้มะขามเปียกเป็นสารช่วยติดสี มีความทนทานต่อการซักดีมาก และเส้นฝ้ายที่ย้อมด้วยสีจากเปลือกยูคาลิปตัส ตามด้วยน้ำมะขามเปียกจะมีความคงทนต่อแสงแดดดีมาก

ABSTRACT

Dyeing of cotton yarn and silk yarn using natural dyes from bark and leaves of *Eucalyptus camaldulensis* Denhn. was performed by direct and mordant dyeing (use alum or tamarind paste). In the case of silk yarn , dyeing by using bark and leaves of *E.camaldulensis* gave brown and yellow-brown color depending on types of mordant. The color fastness to washing and sun light of the dye was very high. Apart from the fact that direct dyeing of *E.camaldulensis* bark using alum as mordant gave quite high color fastness to sun light . In the case of cotton yarn , the color fastness to washing of the dye is very high but the color fastness to sun light of the dye is middling, except that cotton yarn which was dyed by *E.camaldulensis* bark , using tamarind paste as mordant gave very high color fastness to sun light.

คำหลัก : สีย้อมจากธรรมชาติ เปลือกและใบยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส เส้นไหม เส้นฝ้าย

Key words : Natural dyes , bark and leaves of *Eucalyptus camaldulensis* , silk yarn , cotton yarn.

^{*1,2} กลุ่มงานพัฒนาผลิตภัณฑ์ สำนักวิจัยการจัดการป่าไม้และผลิตผลป่าไม้ กรมป่าไม้

email : tasaneepat@yahoo.com